

zizajo čez avstrijsko-cesarski plot — v Bismarkovo obljubljenno deželo. Zato vidijo v Italijanih zaveznike, zato zagovarja celjski „Kmetski list“ italijansko drubal v Trstu, zato krolijo in tulijo naši liberalni Nemci vedno „Wacht am Rhein“ in „deutsches Lied“. Zato razobešajo nemško-pruske zastave, zato vtikajo pruski modriš za klobuke in v nedra, zato hočejo ponemčiti Čehe in Slovence, zato so osnovali „Schulverein“ in izdajajo nesramno zapeljivi listič celjski, krivo in zvičajno imenovani „Kmetski prijatelj“. Zato se veseli „Cillier Zeitung“ neizmerno vitez Schönererjevih besed ter obžaluje, da se je do sedaj še premalo za uresničenje ovega političnega črteža delalo in bobnalo ter zaupno pristavlja: „doch schon heute sagen wir, dass dasselbe (Programm der Schönerer'schen deutschen Volkspartei) auf die Zustimmung der überwiegenden Mehrheit des deutschen Volkes in Oesterreich rechnen kann, trotzdem dass es von den Officiösen (t. j. cesarju zvestih časopisov) als verrückt bezeichnet wird.“

Tako govori nemško-liberalna mati liberalnega „Kmetskega prijatelja“ ter kaže, kam nemški liberalci tace molijo.

Da ovej stranki pritrjujejo nemški vsi liberalci, to je res. Ni pa resnično, kar „Celjanka“ blebete, da bi ogromna večina nemškega naroda v Avstriji tako veleizdajstvo odobraval. Kajti nemški kmetje in sploh konservativci ostanejo kakor l. 1848 tako tudi sedaj in vselej zvesti cesarju in vneti za veliko, zedinjeno in neodvisno Avstrijo. Ti ne marajo za freimaurerske prusko-nemške cesarje in lutrovskega Bismarka, ki preganja katoličane.

Ali tudi Slovenci in Čehi ostanemo pri neodvisnej Avstriji, pri ljubljennem svojem cesarju, kajti le tukaj imamo upanja, da živimo kot narod slovenski in napredujemo na narodno slovenskej podlagi. To vemo, to čutimo, to hočemo. Ostati čemo Slovenci in zvesti državljeni avstrijskega cesarja. Lutrovci, freimaurerji, ponemčeni blapci pruske Nemčije nečemo biti! Ker pa vemo, da se z nami nekaj takšnega namerava, ter da nas celo po zvičajnem liberalnem in zakrito freimaurerskem „Prijatelju“ hočejo prevariti, zaslepiti in zapeljati, zato se hočemo vsakšnemu takšnemu veleizdajskemu početju v bran postaviti do zadnje kaplje krvi!

Desterniški.

Gospodarske stvari.

Krt.

V naravi vlada povsodi strogo vredjeno gospodarstvo. Množi-li se zarad zunanjih pogojev kaki merčes preveč, množijo se tudi njegovi sovražniki; in po njih se kakor po naravskem uplivu spet popravi prejšnje ravnotežje. To ravnotežje bi mi posilno in za vselej odpravili s svojim obdelo-

vanjem zemlje, ako bi zatrli živali, ki so naravski sovražniki merčesa.

Krt se prikaže le tam, kjer mergoli merčesa p. ogerecev, črvov, mramorov in kaže tudi močen apetit, ker skušnja uči, da potrebuje vsak dan trikrat toliko hrane, kolikor sam tehta, in da bi moral strada poginoti, ako bi se le 12 ur postiti moral.

Prav smešno je, da krt žere rastlinske korenine, kakor nekateri trdè. To zamore toliko vsled narave svojih zob in svojega želodca, kolikor bi ljudje v stanu bili: živiti se od slame, lesa ali drevesne skorje. Česa se pa živi krt? Krt se živi od ogrecev, črvov, mramorov; pa tudi od miši in podgan, ki zajdejo v njegove hodnike — in prvlje ko bi glada poginol, žre — svoje brate. Da je to istina, svedoči sloviti francozki naravoslovec Flourens, ki je na tenko preiskal krtovo življenje in mnogo pripomogel k spoznanju njegove narave in jegovega značaja.

Zaprli je dva krtu v posodvo, v katero je nadeval zemlje, korenja, redkve, salate in drugih zelišč: krtoma v živež. Druzega jutra našel je le ednega krtu, pridjano hrano na starem mestu, v zemlji pa kožo druzega krtu. Bila je po dolgem pretrgana, in meso s kostmi vred pojedeno. Dal je potem še živega krtu v prazno posodvo, v kateri je bil zelo nemiren; videlo mu se je, da strada. Vrabelj, katerega je Flourens s pristrizhenimi perutuicami h krtu vtakol, kljuval je sprva krtu po rivei, ako se mu je bližal; a pri tretjem napadu je krt zabodel svoj rivec v vrabljev trebuh, razparal kožo ter prav slastno meso povžil.

Iz čaše, ki se mu je ponudila, pil je večkrat med svojim obedom. Pričujočega gledalca se celo ni bojal. Ko mu je vrablja zmanjkalo, bil je sebi prepuščen. Po preteklih 6 urah je postal jako nemiren in slaboten. Spodnji del života se je skrčil, dihanje je bilo počasno in težavno, rilec je vedno migal — smrt se je bližala. Na to vrže Flourens krtu druzega živega vrablja, katerega je takoj popadel in mu drobovino požrl, kakor prvemu. Ko se je nasitil in napojil, dobil je svojo prejšnjo velikost in podobo ter je miroval. Druzega jutra ni bilo najti druzih ostankov nego koža; a krtu se je videlo, da je še vedno lačen. Postreglo se mu je potem z žabo, katero je koj pohrustal, počenši z drobovino kakor pri vrablji. Bil je na to spet zapuščen, dok ga ni z nova glad nadlegoval.

Da ne pogine, ponudila mu se je krastača, ki se je napihnola, ko se je njej približal; a on odmakne svoj rilček, kakor bi se mu grda žival studila. Korenja, salate, zelja in druzega zelišča je imel čez noč dovolj za živež. Zjutra je bil mrtev; zelišča se je dotakol le malo; a še odščipani koseci so ležali okoli nja. Krt torej ni rastlinojedec; ako že gloda korenine, počenja to, da pobere iz njih črvice in larve.

Flourens je dal tri krtu posebej v posodvo,

ki so bile napolnjene z zelenim listjem, koreninami raznih rastlin. Eden je poginol, a ne da bi se dotaknol hrane, tako tudi drugi in tretji. Ako se je pa krtom postreglo z vrablji, žabami, ali z mesom drugih živali, živeli so jako dolgo, isto tako, ako so se njim metali črvi, polži.

Dva krti, katera so združili, a ne da bi njima dali živeža, začela sta se po preteklih dveh urah preganjati, dokler ni močnejši pozobal slabjšega.

Postiti se zamorejo največ 10 ali 12 ur. Pozneje poginejo. Črez 3 ali 4 ure so že lačni, črez 5 ali 6 ur slabi in ob vso moč. Podeljena hrana jih naglo okrepeča in oživi; in kakor vse živali, ki se živé mesa, pijejo radi med jedjo.

Po tem takem je krt samo mesojedna, torej prav koristna in ne škodljiva žival.

Kaj hoče pa kmetovalec početi, ako mu ogreči travnik ali njivo v najem vzamejo? Ne more se skoro braniti teh korenino-žrečev. Taki ogreči lahko za prst debele korenine dreves pregloda. Škoda, katero ogreči na rastlinskih koreninah in kebrji ob svojem času na listji in cvetji našega sadnosnega drevja in naših host delajo, je velika; a nam se ne dozdeva tako obsežna, ker se ne potrudimo, da bi jo na tenko ogledali.

(Konec prlh.)

Nove pučele, sode za mošt ali vino pripravne storiti.

Da novi pučeli ali sodi moštu ali vinu neprijetnega duha ne podajo, imajo po nekterih krajih na spodnjem Avstrijskem navado, da takim sodom jeden pod vun vzamejo in jih potem z drozgalico bodi si kterelega koli sadja, ki se ima potem žgati, napolnijo.

Posebno radi zato porabijo drozgalnico iz drenovega sadja. Ako se potem taki sodi z vrelo vodo izmijejo, so potem popolnoma pripravi, da se v nje mošt ali vino vsake sorte dene.

Sveda pa za vina z zlahtnim tenkim duhom se tako ravnanje in pripravljanje sodov ne more priporočati. Tudi stari pučeli se na tak način popolnoma očistijo.

Prej ko ne bi tudi žitna ali krompirjeva drozgalnica isto službo storila, vendar pa se to ni še poskusilo in potrdilo.

Koristi zloženih zemljišč se dajo v sledeče točke povzeti:

1. Posestvo se po zloženji zvananjih zaprek oprosti; gospodar doseže s tem večjo svobodo v razpolaganju s svojo lastnino.

2. Po zloženji pridobijo lastniki na poljski površini.

3. Posestniki pridobijo pri zloženji na času.

4. Nadzorovanje zloženih zemljišč je polajšano.

5. Delavne moči se s tem prihranijo.

6. Plodovitost zemlje se poviša.

7. Polja se lažje čista obranijo.

8. Po zloženji dobijo posestniki priličnejšo in boljše pote.

9. Tudi majhni kosi dobijo večjo vrednost.

10. Najemnina se povzdigne.

11. Pravd in preprirov postane po zloženji še dalje manj.

Sadjerejsko društvo za slovenski Štajer s sedežem pri sv. Juriji na južnej železnici bode vsakako osnovano. To so vrli slovenski možje sklenoli, dne 15. avgusta t. l. Pravila sestavi in dovoljenja vladinega izprosi odbor, v kateri so izvoljeni gg.: dr. Ipavc, J. Kartin in Mih. Vošnjak, ter pokličejo potem prvi občni zbor. Sedež društvu je dobro izbran, kajti v št. Juriji so vrli sadjerejci doma in je prirejena drevesnica, ki je stala 600 gold.

Izvrsten šampanjavec izdeluje in prodaja g. Pavel Simon v Mariboru. Rojaki, pustite šampanjavec Kleinoscheggov v Gradci, saj veste da so — eggi in — iggi sami narodni Judeži. Kleinoschegg je hudo agitirati dal v okolici Radgonske za Mihaličeve petičije. G. Simon je narodnjak, podpredsednik čitalnice mariborske, kontrolor posojilnice slovenske, hišni posestnik v Mariboru in njegova roba boljša in ceneja od Kleinoscheggove! Svoji k svojim!

Dopisi.

Iz celjske okolice. (Dr. Glantschnigg-Rakusch) hvalita Nemce, se ve samo liberalne, do visokih nebes v svojem lisjačkem „Prijetelji“, in pravita, kako grozno debeli prijatelji da so nam Slovencem; tako radi nas imajo, da bi nas koj radi požrli, ko bi le mogli. V 3. svojem lističi cmihata, da sedaj, ko slovenski poslanci imajo v državnem zboru večino „Nemec nikoli ne dobi pravice“ (Oj, oj) dalje da naši poslanci „niso čisto nič opravili“ (Oj, oj, se ve za liberalce), da slovenskih razredov na gimnaziji v Ljubljani, Kranji in Rudolfovem „nič ni bilo treba“, obžalujeta, da smo vzeli Bosno in Hercegovino, dr. Vošnjaka naj bi vprašali volilci, zakaj sta večji davek na kavo in petrolej vrgla (No, da nebi kmetje večjega gruntnega davka dobili. Ured.), obljubita pisati vedno rešnico (Ni verjetno, kolikor iz dosedanjih 3 števil vidimo. Ured.), navsuetujeta liberalne „Bauernvereine“ pa „ne advokata (se ve narodnega), ne duhovna ne smejo zraven trpeti“ (Se ve, ker bi ti freimaurerjem na prste gledali); dalje obrekujeta Slovence, da so baje „ozirajoči se v Moskvo“. Kvasita tudi, da Nemci v Trstu niso držali z lahoni. No, liberalni Nemci so vedno podpirali in zagovarjali lahonstvo kot ustavoverno in se celo cesarju drznoli kljubovati, ki so tržaške poslance nemškega imena nazvali „fakcijsko opozicijo“. — Dakle gospoda Glantschnigg-Rakusch, le premislita, preden kaj na papir namažeta! Mozirčane imata za v Prasbergerje in jih kregata, ker so baje Celjane pre-